

برشهایی از کتاب «پهلوی اول» از کودتا تا سقوط»

رضاخان و تداوم سنت وزیرکشی

۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۳ ساعت ۲۳:۳۶

گویی رضاخان از پس سال‌ها در سایه بودن، تصمیم داشت رضاشاهی تازه را از رحم استبداد و حکومت فردی به دنیا آورد، چنان که شد و «سال سخت» به خاطره‌ها پیوست. پیش‌بینی سردار اسعد درست از آب درآمد. همان سال مخبرالسلطنه هدایت رئیس‌الوزرا هم به امر شاه اجباراً تن به استعفا داد و سردار اسعد بختیاری نیز در سفر بابل همراه با رضاشاه مورد غضب واقع و توقیف شد. مرگ تیمورتاش نه فقط پایان زندگی وزیر دربار مقتدر رضاشاه که آغاز دورانی تازه از استبداد سلطنتی در ایران بود.

در عنوان از سرکوب جنبش گیلان تا وزارت دربار تهران می‌خوانیم:

عبدالحسین تیمورتاش با لقب سابق «سردار معظم خراسانی» خدمات دولتی خود را به سال ۱۲۸۵ به عنوان مترجم با تسلط بر دو زبان فرانسوی و روسی در وزارت امور خارجه آغاز کرد اما پس از مدتی به خاطر اختلاف با میرزا حسین‌خان معین‌الوزاره، از وزارت امور خارجه استعفا داد و با حمایت پدر به سمت نایب‌الحکومه بلوک جوین برگزیده شد. نمایندگی در ادوار دوم تا پنجم و حکومت گیلان و کرمان نیز در کارنامه کاری وی وجود دارد. دوران حکومت او در گیلان، همزمان با جنبش جنگل بود؛ دوره‌ای که با اقدامات تیمورتاش همچون حبس و اعدام دکتر حشمت، به این جنبش ضربه سختی وارد آمد. هر چند او خود پس از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ بر اثر انتقاد از عملکرد و اقدامات سید ضیاءالدین طباطبایی در حضور نرمان، وزیرمختار انگلیس دستگیر و روانه زندان شد اما پس از برکناری سید ضیاءالدین و روی کار آمدن قوام از زندان رهایی یافت و تصدی وزارتخانه‌های عدلیه در کابینه مشیرالدوله و فواید عامه در کابینه سردار سپه را به کارنامه‌اش افزود. چنین بود که تیمورتاش در زمره چهره‌های موثری قرار گرفت که پس از کودتا در جهت انجام اصلاحات می‌کوشید. تیمورتاش در تسهیل صعود رضاخان به قدرت در کنار او قرار داشت و چون پهلوی به شاهی رسید، او را وزیر دربار کرد؛ وزیر درباری که نایب‌مناب شاه بود، تا آنجا که به نوشته سید حسن تقی‌زاده در کتاب «زندگی طوفانی»، رضاشاه درباره‌اش می‌گفت: «هر آنچه تیمور گفته است، من گفته‌ام و هر آنچه تیمور نوشته است، من نوشته‌ام.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/20743/رضاخانا-تداوم-سنت-تداوم-رضاخانا/20743>